

מאת הגאון מ"ר הרב ברוך הייטפלד שליט"א,
ראש טלל עטרת חיים ברוך, קליבלנד הייטס

ביץ הריחים - תבלין

Monetary, Interpersonal Laws and Din Torah (63)

ג. דף היומי – מנחות כז.

ר' חנני בר רבא - The Mishnah says: the מינים are מעבד each other. The Gemara brings that ר' חנני בר רבא says: "there are not many" (there being a great number) if they were to be called together.

[illegible]

Mayim Chaim) would say:
 yoy. Yisro and Bilaam. Bilaam su

“וַיֹּאמֶר יִצְחָק” - Pharaoh had three advisors, Iyov, Yisro and Bilaam. Bilaam suggested the idea of drowning all newborn Jewish boys. Iyov was silent. Yisro ran away. In the end, Bilaam was killed, Iyov endured his famous sufferings (*Yisurim*), and Yisro was rewarded to have Moshe as his son-in-law and his descendants as members of the *Sanhedrin* (*Sotah 11a*). When Yisro heard of the rescue of *Klal Yisroel* through the drowning of Egyptians, he was happy for the good *Hashem* did for the Jewish people. In addition, he was happy and grateful that *Hashem* had given him the idea to run away from Pharaoh. Thanks to this, he was prevented from suffering or perishing together with the Egyptians.”

**To place an ad or to dedicate in
your city for a simcha, yahrzeit or
any reason, please send an email
to: Torahtavlin@yahoo.com**

855.400.5164 / Text 323.376.7607 / kvodshomayim.org

מוקדש לעי"נ זקני ר' צבי הירש
בן ר' משה דוד בלונדר ז"ל
יארצייט י"ד שבט
תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

On behalf of thousands of Shomer Shabbos Jews - www.chickensforshabbos.com - The charity that simply helps families of Melandim, Agunos and Gnushos in Eretz Yisroel at ZTDO expense

Torah Tavlin Publications
34 Mariner Way, Monsey, NY
© All Rights Reserved

Abstract

תורה
תורה
TORAH TAVLIN
לעית אברהם ויצחק שמואל אליוזר בן יוסף ודוד
ובני ישראל ואלה שמות אברהם ויצחק ושמעון

לע"נ ר' אברהם יוסף שמואל אלתר בן ר' טובי ו"ל
ורעייתו ריישא רחל בת ר' אברהם שלמה צ"ה מורץ

REFERENCES

טיב התבלין

בשבוע וישראל כל שואל מה עילת זאת המנוחה, וידיה המענה כי ששת ימים (שמות כ, יא). כל אחד יתחזק מתוך כך באמונה האמתית, "עכ"ל. דרי להתחזק במצוה של יום השבת הוא כדי להתחזק באמונה בבורא עולם. שהוא ית' ומהיג כלל הבוראים והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

ואי, לפי זה יש לבאר דברי הספורנו, דהנה דוקא בומן שאחד עוסק בעסק בהשתדלות איכא הצרך לזכור את יום השבת, דבשעה שאחד עוסק בעסק הפרנסה, יכול למטות חו"ש ולומר ש"כוחי ועוצם ידי עשה לי החיל הוה". שניא הצלחתו עבא לו מכח עסקו, ויכול למטות ולומר שיש לו כוח למעשה ידיו. וע"כ דוקא בומן שאחד בהשתדלות איכא צורך לזכור את יום השבת, ולתחזק באמונה בברא אדם את העולם כדבר עשה ועושה וישה לכל המעשים, ואין עוד מלבדו. וזה נסיון גדול, ודנראה לעינים שההצלחה בא מכח עסק בהשתדלות, אמנם זהו טעות גדול, וצריך להתחזק באמונה בהש"ת, שכל הצלחתו ופרנסתו הוא אך ורק מאתו ית', ואין ההצלחה בא מכח השתדלות שאנו עושים. ועיקר הדין באמונה זה הוא גופא השבת עצמה, שאם אחד מכח שהטעם שאינו הולך לעסק בהשתדלות הוא מבואש משום שצריך ית' כדי להתחזק באמונה, ולהכיר האמת שהוא ית' מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ואין עוד מלבדו, ע"ז זה היה לו הכח לעמוד בנסיונות אלו, ולהאמץ באמונה שלימה.

מאת הרב רבי גמליאל חסד רמבער שליט"א רח"ס השלם הישגיו עדיק

לא תשתתחה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אליהם ק-ל קנא פקר
עון אבת על בנים ... (ב-ד) - החזירות הגדולה מלפגום באמונה
פרש"י: אל קנא - מנע ליפער, ואינו עובר על מידתו למחול על עון עבדו, וזה
כל לשון קנא אנפר"מ בלע"ז, נותן כל פירותי ושי' מלמדיו בדבריו, שאף
שאחת ממדותיו של הקב"ה היא, שמעביר על מידתו, כ"ז הוא בכל שאר החסדים,
שהארם עבר עליהם מלבד עבדו, וזה, אבל על עון עו"ז אין מידה זו נוגתה, ובהכרח
ענינשי את האדם בסיבתה, בימי קדם היה זה החטא נסיון קשה ביותר, אולם לאחר
שאנשי כנסת הגדולה ביטלו היצר הרע של עו"ז (יומא טז), שוב אין מי שיכול בו,
כמסופר (סנהדרין קב) שבאחד הימים אמר רב אשי לתלמידיו, שלמדת היום ידברו
כשיבאו אודות מנשה מלך יהודה, וכינה אותו 'מנשה חבירנו', ובאותה לילה נתגלה
אליו מנשה, ומחה בפניו על שהעז לכנותו 'חבירנו', מנשה הקדים וטאל את רב אשי
אם יודע הוא מוזק ממחלים לבצוע את הפת קודם שמכריז עליו, ואלה היה ביד רב
אשי תשובה ברורה, ואמר לו מנשה אם הפת שאלה כה פשוט, איך יודע תלשיב,
ביצד הנך מעז לקרוא לי בשם 'חבירנו'? ובתחילה ביקש רב אשי למנשה שילמד אותו
הלכה זו, ומנשה לימדו שיש לבצוע ממקום שהפת נאפית יפה ואח"כ שאל רב אשי
את מנשה, אם הנך כל כך בקי בתורה, ובלי ספק שגם כל אנשי תקופתך היו חכמים
גדולים, ואך נכשלם כל כך בהעז והחמד של עו"ז, השיבו מנשה, אילו הייתם אתם
מוזמנים גם הייתם מפשלים בגדים כדי שלא יפריעו אתכם מלרוך אודי הע"ז מפני
תוקף היצר של עבדו הרע, למדך כשהגיע רב אשי לדרוש אצל, נפתח ונזכר מדברתיו.
סיפור זה מביא הרב גדול התבלי בין אותה תקופה שהוצר של ע"ז היה קיים לבין
תקופה שלאודית רב אשי שלא חיבר בין מנשה החשבוני מעיזרד כאשר דרימס

השבת לקדשו ... (ב-ח) - בענין עבודת

יְיָ הַתּוֹרֵה בְּךָ וְיִתְנוּה לָנוּ הַמִּצְוֹת לֹא בְּךָ לְשִׁמּוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת רִיחוֹ הַשַּׁבָּת.

ם: במשך ימי השבוע יש מצוה לכוור את יום השבת, ובכל יום בימי השבוע נמנה המים לקראת יום השבת, ומטעם זה, יש נהגים לומר קודם שאומרים השיר של יום פסוק זה: "וזכור את יום השבת לקדשו", ואחר כך אומרים היום יום פלוני בשבת כדי לקיים דברי המכילתא. איננו **הספרנו** ביאור המצוה לכוור את יום השבת באופן אחר וז"ל: "זכור את יום השבת היה תמיד וזכר את יום השבת בעסקך בימי המעשה, כמו זכור את אשר עשה לך עמלק (היום כה, יז), שמור את חדת האביב (שם טז, א)", עכ"ל. הרי המצוה לכוור את יום השבת, היינו דוקא בשעה שהיה עוסק בהשתדלותו, והדבר צ"ב מדוע דוקא בזמן שהוא עוסק בהשתדלותו איננו מצוה לכוור את יום השבת?

ונראה לבאר דבריו בהקדם דברי הספר החינוך בביאור מצות יום השבת (מצוה לא) וז': "משרשי מצוה זו שנהיה פנויים מעסקינו לכבוד היום לקבוע בנפשותינו אמונת חדש העולם שהיא חבל המושכת כל יסודי הדת ... כי כשישבתו בני אדם כולם ביום

<div>מעשה אבות סימן לבנים</div> <div>The <i>parsha</i> discusses how Yisro advises Moshe to appoint judges to work with him because if he attempts to do it all himself, he will collapse. The words "נבל תבול" weren't only a warning about physical exhaustion. Moshe's current system was unsustainable for the people as well; they will be left “<i>standing from morning until evening</i>,” spiritually and emotionally drained because their access to <i>Torah</i> guidance is bottlenecked through a single person. Still, the most difficult matters - "הדבר הקשה" - will ascend to Moshe for he is the ultimate <i>posek</i>, the one whose clarity and insight anchor the halachic system. By distributing the simpler judgments, Moshe is freed to focus on the profound, foundational questions that only he can answer. The result is a system where leadership is shared, but the highest level of <i>Torah</i> interpretation remains centralized in the singular figure of <i>Moshe Rabbeinu</i>, ensuring both efficiency and fidelity to divine truth.</div> <div>The <i>Gaon</i> and <i>Posek Hador</i>, R' Chaim Yisroel Belsky זי"ל was often described as a “multifaceted genius” because he possessed a rare grasp of literally <i>kol haTorah kuloh</i>, as well as every facet of the natural world. His truly dazzling intellect gave him the unique ability to bridge abstract Talmudic theory and concrete physical reality. His time, though, was limited, and he often bemoaned the fact that he could not assist more people. He once told a <i>talmid</i>, “They think they’re helping me by shutting my phones off, but they are really killing me! They make it much harder for people with questions to reach me. What else am I here for if not to answer people’s questions and help them with <i>shver sugyas</i> (difficult topics) in <i>Torah</i>?!”</div> <div>The following story was told over by the current <i>Rosh Yeshivah</i> of <i>Torah Vodaath</i>, R' Yisroel Reisman <i>shlita</i>. A <i>kollel</i> fellow in <i>Eretz Yisroel</i> stumbled upon a very difficult, obscure <i>shailah</i> (halachic question). It wasn't a standard question about milk and meat or <i>Shabbos</i> times; it was a complex reality that didn't seem to have a clear precedent. Troubled by the issue, he went to his <i>kollel</i> in Jerusalem and approached the <i>Rosh Kollel</i>, a man of significant learning, and laid out the complexities of the case. The <i>Rosh Kollel</i> furrowed his brow and said, “Ah, a <i>geshmake shailah</i>! I have truly never heard such a scenario before. I cannot answer you on the spot, I need to be <i>meiyen</i> (delve deep) into the <i>sugya</i>. Give me some time.”</div> <div>The young man waited, but his anxiety grew. That evening, he approached his local <i>Rav</i>, a seasoned community <i>posek</i>, yet the <i>Rav</i>'s reaction was identical. “What a difficult <i>shailah</i>,” he remarked, shaking his head. “I cannot give you a ruling yet. Come back tomorrow.” On his way home, he asked a third <i>Talmid Chacham</i> but he too, had no clue how to <i>pasken</i>.</div> <div>When he returned home that night, his wife asked, “<i>Nu?</i> Did you get an answer?” The man shook his head disappointedly. “Nobody knows the answer. They all need time to research it.” She looked at him for a moment and then said, “Why don't you just pick up the phone and call Rav Belsky? You know him from when you lived in Brooklyn, correct?”</div> <div>The young man hesitated. Rav Belsky was one of the greatest <i>Poskim</i> in America, a <i>Rosh Yeshivah</i> at <i>Torah Vodaath</i>, and a senior decisor for OU Kosher. He was surely overwhelmed with major communal issues. Was it right to bother him with a personal call from across the ocean? He thought about it for a moment and then, mustering his courage, dialed the number.</div> <div>The phone rang, and to his surprise, Rav Belsky himself picked up the phone. The young man, a bit baffled by the unexpected voice on the other line, stammered for a bit but the <i>Rav</i> calmed him down. Soon, he was able to lay out the complex details of his unusual query. He waited for the silence, expecting Rav Belsky to also say he needed time to think.</div> <div>Instead, Rav Belsky gave a warm laugh and told him, “You know, it is such an unusual <i>shailah</i>, I haven't heard it in years ... and yet, you are the fourth person to call me with this exact question since yesterday!”</div> <div>He then launched into a complicated but clear treatise, emerging shortly with a decisive ruling on the spot!</div> <div>R' Yisroel Reisman concluded: “There are so many amazing things to take out of this story - it isn't just that Rav Belsky knew the answer or that all four <i>Rabbonim</i> knew who to call in time of need. Rather that all of them got through to him!”</div> <div data-cs="2" data-kind="parent"><div>תורת הצבי על הפטרות</div><div>A PENETRATING ANALYSIS OF THE WEEKLY HAFTORAH BY AN UNEQUALED HISTORIAN</div><div>בשנת מות המלך עזריהו ... (ישעיהו-א)</div></div> <div data-cs="2" data-kind="parent"><div>The overwhelming impact of standing at the foot of <i>Har Sinai</i> receiving the holy <i>Torah</i> was an experience enjoyed by all of <i>Bnei Yisroel</i>, however, only a privileged few were permitted to see the awesome sight of <i>Hashem</i>'s “actual figure.” The <i>Haftorah</i> similarly tells of the vision of <i>Yeshaya HaNavi</i> who perceived <i>Hashem</i> sitting on a holy “chariot” surrounded by angels. He describes the atmosphere and how secrets and inner workings of the world were revealed to him.</div><div>The <i>Navi</i> begins his prophecy by saying “<i>In the year of the death of the king Uzziya.</i>” Why is it necessary to know this information, when the king expired? Plus, <i>Chazal</i> tell us that <i>Uzziya</i> didn't really die; rather, he was afflicted with leprosy and was only considered as if he was dead.</div></div> <div data-cs="2" data-kind="parent"><div>ותתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל ... (וי-ו)</div><div><i>Klal Yisroel</i> was destined to be a “<i>Kingdom of Priests</i>.” What does this mean? Aren't <i>Kohanim</i> exclusive to <i>Shevet Levi</i>?</div><div>It seems that all the <i>meforshei haChumash</i> dwell on this and offer various explanations for this title of <i>Kohanim</i>. Rashi says it means <i>elms</i> - masters in society's upper echelon. The Ramban says <i>Kohanim</i> connotes “<i>משרתי ה'</i>” - servers of <i>Hashem</i>. The Seforno explains that just a <i>Shevet Levi</i> represents us in the <i>Bais Hamikdash</i> teaching <i>Klal Yisroel</i> what to do, so too, we in turn, are tasked with educating the world how to serve הקב"ה; a simile of sorts.</div><div>The Kedushas Levi offers 2 <i>pshatim</i>. <i>Klal Yisroel</i> was granted the supremacy of <i>Malchus</i>. A king may decide to do as he pleases. He may pardon the “guilty”, cancel wicked decrees, or bestow immense wealth upon any of his subjects, as he wishes. We, as <i>Yidden</i>, also have this <i>koach</i> to alter our destiny and to cancel any גזירות קשות that may be poised to harm us.</div><div><i>Kohanim</i> here, refers to the <i>middah</i> of <i>chesed</i> (Zohar). Hence, through תשובה ותפילה we induce the kindness of <i>Hashem</i> to annul any harsh <i>gezeiros</i>, לא עליו. Perhaps we can say that the word ממלכת is an allusion to the word נמלך, commonly used to connote changing one's mind. Also, as we know, there exist three מלכות: כהונה, מלוכות, and מלכות. Of them, the only one that automatically is passed down to the next generation, is כהונה. A <i>Kohen</i> can only beget another <i>Kohen</i>. Thus, we are being told here that there's a special תורת אבות מסורת that forever connects us all the way to <i>Matan Torah</i>. We are but a link in the chain. In fact the <i>Gemara</i> extrapolates many a time a halachic angle based on this. It says even today we are מילכים בני.</div><div><i>Parshas Yisro</i> wasn't a “one and done” event. <i>Matan Torah</i> happens every year and every day. Let us all try to live up to these special titles of קדוש וגוי קדוש and, בסיעתא דשמיא, be <i>zoche</i> to continue perpetuating our holy legacy.</div><div data-cs="2" data-kind="parent"><div>משל למה הדבר דומה</div><div>ולא תעלה במעלת על מוכחי אשר לא תגלה ערותך עליו ... (כ-בג)</div><div>משל: Once, a powerful king appointed a new prime minister to lead the government. While many accepted the appointment, one influential senior minister was deeply dissatisfied. He believed the new appointee was completely incompetent. He publicly spoke harshly against the new prime minister before large crowds of people.</div><div>Word of this public criticism quickly reached the palace. The king was furious. He immediately summoned the minister to the throne room. “How dare you speak about my prime minister in such a disgraceful manner?”</div><div>The minister, tried to justify himself. “Your Majesty,” he pleaded, “please understand. I did not speak out of malice, but out of loyalty! I hastened to criticize him because he lacks the skills to serve the King properly. I was merely</div></div><div data-cs="2" data-kind="parent"><div>ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את הוקם ... (ה-ו)</div><div>GOLDEN NUGGETS ON THE PARSHA WITH A FOCUS ON LESSONS HOW TO SERVE HASHEM AND BE A BETTER JEW BY R' YEHOShUA GOLD</div><div>After hearing of all the miracles <i>Hashem</i> performed for <i>Klal Yisroel</i>, Yisro felt compelled to join the nation. Upon his arrival at the camp, “<i>Moshe told his father-in-law everything that the Almighty had done to Pharaoh and the Egyptians for Bnei Yisroel's sake, all the hardships that had befallen them, and how Hashem delivered them.</i>” Yisro responded by blessing <i>Hashem</i>. If Yisro had already heard the story, why did Moshe repeat it to him? What was added that elicited Yisro's response?</div><div>A <i>bochur</i> once came to the Chazon Ish זי"ל feeling very discouraged. “<i>I daven</i> every day without results. How can I be passionate when I don't believe my <i>tefillah</i> is reaching <i>Shamayim</i>?”</div><div>The <i>Chazon Ish</i> replied with a question, “Are you inspired when speaking with another person? Do you get emotional when talking with your father or your <i>rebbe</i>? And yet, the relationship exists anyway. Remember, <i>Tefillah</i> is not measured by how you feel when you speak. It is the fact that <i>Hashem</i> desires a relationship with you and you are talking to Him”</div><div>In <i>davening</i> we say: “משפיל גאים ומגביה שפלים ועוזר דלים ועונה לעמו בעת שועם אליו”. The Chasam Sofer זי"ל explains that <i>Hashem</i> lowers the haughty, raises the downtrodden, and helps the needy regardless. Yet, He still waits for us to call out to Him, because He desires our prayer. The greatest proof of this was <i>Yetzias Mitzrayim</i>. Immediately upon leaving Egypt, the Jews faced a life-threatening situation: the sea in front of them, their former oppressors closing in from behind, and wild animals on either side. But if we stop for a moment, do you think <i>Hashem</i> would wipe out His people right after performing all those miracles? Of course not! The situation existed for the sake of <i>tefillah</i>.</div><div>This is what Moshe added and Yisro was amazed by; the closeness of <i>Hashem</i> to His people and how our relationship and outreach to Him are so desired. Every word of <i>tefillah</i> is a moment of standing before <i>Hashem</i>. Whether we feel uplifted, tired, inspired, or empty, the connection is created by the act itself, and that is what <i>Hashem</i> desires.</div></div></div>
